

Streszczenie rozprawy doktorskiej

„Zbiorowiska łąkowe w dolinie Wielopolki na Pogórzu Strzyżowskim (Karpaty Zachodnie)”

W latach 2012-2015 wykonano 400 zdjęć fitosocjologicznych metodą Braun-Blanqueta w dolinie Wielopolki na Pogórzu Strzyżowskim (Karpaty Zachodnie). Zebrany materiał poddano numerycznej klasyfikacji przy pomocy pakietu programów SYN-TAX 2000. W wybranych płatach roślinnych wykonano 15 profili glebowych, z których pobrano 51 próbek do badań laboratoryjnych. Celem badań było poznanie zróżnicowania, warunków siedliskowych oraz procesów i czynników ekologicznych, które wpłynęły na powstanie i rozwój obecnych zbiorowisk łąkowych w dolinie Wielopolki.

Zlewnia Wielopolki mimo stosunkowo niewielkiej powierzchni (484 km²) posiada zróżnicowaną i dobrze zachowaną roślinność łąkową. Jej obecny stan jest wynikiem wielu nakładających się na siebie czynników środowiskowych, a przede wszystkim zróżnicowania siedliskowego (różne formy rzeźby, zróżnicowane warunki glebowe i zmienna wilgotność) oraz tradycyjnej gospodarki (koszenie, wypas). Zachowały się tu duże kompleksy łąk i pastwisk, które wspólnie w innych rejonach Karpat tracą swoją powierzchnię.

Na podstawie przeprowadzonej klasyfikacji numerycznej wyróżniono 33 grupy zbiorowisk roślinnych. Najbardziej rozpowszechnione były: łąki świeże *Arrhenatherion*, łąki wilgotne *Calthion* i *Alopecurion*. Do najrzadziej spotykanych należały: różne postacie łąk ciepłolubnych ze związku *Arrhenatherion*, szuwały właściwe *Phragmition* i wielkoturzycowe *Magnocaricion* oraz ziołorośla *Filipendulion*. Opisane w pracy zbiorowiska roślinne były wyraźnie przywiązane do określonych form terenu (terasy zalewowe, dno doliny Wielopolki, mniejsze doliny, łagodne zbocza, strome zbocza, wierzchowiny), na których występowały różne warunki wilgotnościowe oraz typy i podtypy gleb.

Badania wykazały, że najbardziej zróżnicowane i bogate gatunkowo były łąki wilgotne ze związku *Calthion* oraz łąki ciepłolubne ze związku *Arrhenatherion*. Wymienione zbiorowiska były ostoją dla gatunków chronionych (*Centaurium erythraea*, *Dactylorhiza incarnata*, *Dactylorhiza majalis*, *Gentiana cruciata*, *Gentianella ciliata*) oraz rzadkich w tej części Karpat (*Asparagus officinalis*, *Brachypodium pinnatum*, *Camelina microcarpa*, *Dianthus armeria*, *Inula britannica*, *Inula salicina*, *Myosotis ramosissima*, *Salvia verticillata*, *Senecio barbaraeifolius*) i należały do najcenniejszych fitocenoz badanego terenu.

Rocznik Wojcik

Krzyszyna Tompa

DZIEKAN
Wydziału Biologii
Uniwersytetu Jagiellońskiego
dr hab. Małgorzata Kruczek